

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.II.1.109/2019/7.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Katona Sándor a tanács elnöke
. Somogyi Gábor előadó bíró
. Gergye Tamás bíró
Az eljárás helye:
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2020. március 2.
Az ügy tárgya: járművezetés ittas állapotban vétsége
Terhelt(ek): ...
Első fok: Járásbíróság, 12.B.122/2019/3., ítélet, 2019. május
13., tárgyalás
Másodfok: ányai Törvényszék, 2.Bf.166/2019/6., ítélet, 2019.
július 10., nyilvános ülés
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: a terhelt védője
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a járművezetés ittas állapotban vétsége miatt ... ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Esztergomi Járásbíróság 12.B.122/2019/3. számú, illetve a Tatabányai Törvényszék 2.Bf.166/2019/6. számú ítéleteit hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 10.000 (tízezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] I. 1. Az Esztergomi Járásbíróság a 2019. május 13. napján meghozott

és kihirdetett 12.B.122/2019/3. számú ítéletével ... terheltet bűnösnek mondta ki járművezetés ittas állapotban vétségében [Btk. 236. § (1) bekezdés]. Ezért 100 napi tétel, napi tételenként 3000 forint, összesen 300.000 forint pénzbüntetésre és 1 évi közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte.

- [2] A terhelt és védőjének fellebbezése alapján másodfokon eljáró Tatabányai Törvényszék a 2019. július 10. napján meghozott és kihirdetett 2.Bf.166/2019/6. számú ítéletével a közúti járművezetéstől eltiltás tartamát 6 hónapra enyhítette, egyebekben azonban az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [3] 2. A jogerős ítéletben megállapított tényállás lényege szerint a terhelt 2019. május 1. napján 12 óra 16 perc körüli időben ... belterületén egy utast szállítva, ittas állapotban vezette a ... forgalmi rendszámú személygépkocsit, amikor vele szemben rendőri intézkedés történt. A terhelt vérében a vezetéskor 0,37 mg/l levegőalkohol-koncentráció előidézésére alkalmas, szeszes ital fogyasztásából származó alkohol volt. A terhelt ezen magatartásával megszegte a KRESZ 4. § (1) bekezdés c) pontjában írt szabályt.
- [4] **II.** 1. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt védője felülvizsgálati indítványt nyújtott be, amelyben annak törvény szerinti okát (Be. 649. §) nem jelölte meg, kizárólag a Be. 648. § a) pontjára hivatkozott; érdemben a jogerős ítélet megváltoztatását és a terhelt felmentését kérte.
- [5] Indokai szerint a terhelt elismerte, hogy fogyasztott alkoholt, azonban az ittasság jeleit nem érezte magán; ha tudott volna arról, hogy a szervezetében alkohol van, akkor a vele lévő barátnője vezette volna a gépkocsit, aki szintén rendelkezett jogosítvánnyal.
- [6] Az elsőfokú bíróság indokolásában azt fejtette ki, hogy nem vizsgálta, miszerint a terhelt posztalkoholos állapotban volt-e, vagy sem, mert a bűncselekmény megállapíthatóságának nem a befolyásoltság a feltétele. A másodfokú bíróság pedig arra az álláspontra helyezkedett, hogy a terheltnek abból a körülményből, miszerint a vezetést megelőző éjjel nagyobb mennyiségű alkoholt fogyasztott, az általános élettapasztalat alapján tudnia kellett, hogy az elfogyasztott alkohol még nem ürült ki a szervezetéből, annak ellenére sem, hogy ezt követően aludt és evett is.
- [7] A védő ezzel szemben utalt arra, hogy a Btk. 236. §-ában foglalt járművezetés ittas állapotban bűncselekménynek nincs gondatlan alakzata. A terhelt szándékosságát pedig csak akkor lehetett volna megállapítani, ha az került volna bizonyításra, hogy a terhelt tisztában volt azzal, miszerint alkohol került a szervezetébe, és annak a hatása alá került. Az indítvány szerint az utóbbi feltételek konjunktívák, azaz bármelyik hiánya a terhelt büntetőjogi felelősségét kizárja.
- [8] A védő álláspontja szerint a Btk. 240. § (3) bekezdése ugyan a befolyásoltságra való hivatkozás mellőzésével határozza meg az ittas állapot fogalmát, azonban az nem változtat azon, hogy a járművezetés ittas állapotban csak szándékosan követhető el. Az elsőfokú bíróság a befolyásoltság fogalmának a törvényi

definícióból való kikerülése miatt nem vizsgálta, hogy a terhelt posztalkoholos állapotban volt-e, ez azonban nem változtat azon, hogy a szándékosságot bizonyítani kellett volna. A befolyásoltság fogalmának kikerülése a definícióból nem jelentheti a büntetőjogi felelősség objektívvá válását.

- [9] Az indítvány szerint a másodfokú bíróság azzal sértett anyagi jogszabály, hogy a terhelt eshetőleges szándékát megállapította. Az iratok tartalma azonban kifejezetten ennek ellenkezőjét támasztja alá, a bíróság pedig a bizonyítékok hiányát kizárólag az általános élettapasztalatra való hivatkozással pótolta. A bizonyítottsághoz azonban nem elegendő egy nem meghatározható, jogilag nem definiált, az ítélkezési gyakorlatot a szubjektivizmus irányába vivő fogalom.
- [10] A terhelt több mint 12 órával az utolsó alkohol-fogyasztást követően vezetett gépjárművet, kiadós alvás és reggeli után. A védő személyes élettapasztalata is eltér a törvényszék álláspontjától; az ittasság igen enyhe fokára és a klinikai tünetek teljes hiányára tekintettel a terheltnek nem kellett tudnia arról, hogy szervezetében az alkohol még kimutatható. A védő álláspontja aszerint az első fokon és a másodfokon eljáró bíróság ellentétesen foglalt állást a posztalkoholos állapot büntetőjogi következményeiről.
- [11] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.1170/2019/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt nem tartotta alaposnak, és a támadott határozatok hatályában fenntartását indítványozta.
- [12] Indokai szerint a tényállás megalapozatlansága, illetőleg a bizonyítékok bírói mérlegelése a felülvizsgálatban törvényi tilalom folytán nem támadható. Az indítvány azon része azonban, miszerint megállapítható-e a terhelt ittas állapotára vonatkozó szándékos tudattartalma, a bíróság jogkövetkeztetését támadja, s ekként felülvizsgálat alapja lehet.
- [13] Az ügyészi álláspont szerint a bíróság jogerős ítéletében a logika szabályainak megfelelően állapította meg, hogy a terheltnek az előző éjjeli jelentős alkoholfogyasztásának ismeretében tisztában kellett lennie azzal, hogy az alkohol a szervezetéből még nem ürült ki. Ekként a terhelt belenyugodott abba, hogy ittas állapotban vezeti a gépkocsit. A terhelt javára tévedés, illetve gondatlan elkövetés nem állapítható meg. A terhelt a saját vallomása szerint is tisztában volt azzal, hogy szeszes ital került a szervezetébe, a szeszes ital hatása alá kerülés pedig nem feltétele a járművezetés ittas állapotban bűncselekménye megállapíthatóságának.
- [14] A Legfőbb Ügyészség szerint a védő érvelése a befolyásoltság fogalmának a törvényből való kikerülése tekintetében azért is téves, mert a bíróság egyértelműen megállapította, hogy a terhelt nem posztalkoholos állapotban volt, hanem úgy vett részt a közúti közlekedésben, hogy szervezetében a törvényben meghatározott mértékű szeszes ital fogyasztásából származó alkohol volt jelen. Ezért a bíróságok a tényállásból helyesen vontak következtetést a terhelt bűnösségére a terhére rótt bűncselekményben.
- [15] A Legfőbb Ügyészség utalt arra is, miszerint a rendelkezésre álló

iratokból nem tűnik ki, hogy a terhelt idézése a másodfokú bíróság nyilvános ülésére szabályszerűen történt-e, illetve a terhelt azon részt vett-e.

[16] **III.** A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

[17] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a értelmében kizárólag a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, és a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe. A felülvizsgálati eljárásban a tényálláshoz kötöttség érvényesül. Ennek megfelelően a felülvizsgálati indítványban a jogerős ítéletben megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. A bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye. A felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés].

[18] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján valóban felülvizsgálati ok, ha a bíróság a terhelt bűnösségét a büntető anyagi jog szabályait megsértve állapította meg; ez akkor valósul meg, ha a jogerős ítéletben írt terhelti magatartás bűncselekményt nem valósít meg, avagy a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítására büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok ellenében került sor. Ezért a védő indítványa alapján a felülvizsgálatnak helye van.

[19] A Be. 659. § (5) és (6) bekezdése szerint a Kúria a jogerős ügydöntő határozatot csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében, és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok, valamint a Be. 649. § (2) bekezdése alapján bírálja felül.

[20] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján, a Be. 608. § (2) bekezdés d) pontjára tekintettel felülvizsgálati ok, ha a bíróság a tárgyalást olyan személy távollétében tartja meg, akinek a jelenléte a törvény alapján kötelező. A felterjesztett iratok alapján nem volt megállapítható, hogy a terhelt idézése a nyilvános ülésre szabályszerű volt-e, illetve a terhelt részt vett-e azon.

[21] Ezért a Kúria tanácsának elnöke a Be. 617. §-ára és a Be. 653. § (1) bekezdésére tekintettel, a Be. 596. § (1) bekezdés a) pontja alapján megkereste a Tatabányai Törvényszéket a másodfokú bíróság nyilvános üléséről készült jegyzőkönyv, valamint az idézések és értesítések kézbesítését igazoló tértivevények megküldése végett.

[22] A megküldött iratokból kitűnően a terhelt a 2019. július 10-én megtartott nyilvános ülésen nem volt jelen, azonban idézésére 2019. június 19. napján szabályszerűen sor került. Ekként a bíróság a Be. 599. § (5) bekezdése alapján eljárási szabálysértés nélkül bírálta el a fellebbezéseket a terhelt távollétében. Így a jogerős ítéletet nem kellett hatályon kívül helyezni azért, mert a bíróság a nyilvános ülést a terhelt jelenléte nélkül tartotta meg.

[23] A bűnösség megállapítását sérelmező indítvány kapcsán a Kúria nem osztotta a védői álláspontot abban a tekintetben, miszerint a járművezetés ittás állapotban megállapíthatóságának konjunktív

feltétele a terheltnek mind a szeszes ital szervezetébe való bejutására, mind az annak hatása alá kerülésére vonatkozó tudata. Az valóban feltétele a bűnösség megállapításának, hogy a terhelt tudatában legyen annak, miszerint a szervezetébe szeszes ital került; e feltétel azonban jelen ügyben az irányadó tényállás szerint - és a védő által sem vitatottan - megvalósult.

- [24] Ellenben - ahogy az indítvány is rámutatott - a befolyásoltság (azaz a szeszes ital hatása alá kerülés) nem eleme az ittas állapot törvényi meghatározásának; a Btk. 240. § (3) bekezdése szerint a járművezetés ittas állapotban bűncselekmény szempontjából ittas állapotban lévő személy az, akinek a szervezetében 0,50 gramm/liter véralkohol-, illetve 0,25 milligramm/liter levegőalkohol-koncentrációnál nagyobb érték előidézésére alkalmas szeszes ital fogyasztásából származó alkohol van. Ha pedig a szeszes ital hatása alatt állás nem eleme az ittas állapot fogalmának, úgy értelemszerűen az arra vonatkozó tudattartalom sem az. Következik ebből még az is, hogy a befolyásoltság tüneteinek esetleges hiánya sem ad alapot olyan következtetésre, miszerint az elfogyasztott alkohol már nincs a terhelt szervezetében.
- [25] A hatályos szabályozás szerint ugyanezen okból a posztalkoholos állapot fogalma is közömbös a terhelt büntetőjogi felelőssége kapcsán, és ezért helyesen járt el a bíróság, amikor azt nem vizsgálta. A posztalkoholos állapot az alkoholos befolyásoltságot követően jelentkezik; ilyenkor az alkohol tünetei ugyan már elmúlnak, de a terhelt szervezetében még van alkohol, és az elfogyasztott alkohol „maradványtünetei”, hétköznapi szóhasználatban a „másnapos” állapot tünete befolyásolhatják a járművezető biztonságos vezetésre alkalmasságát. Mivel azonban a befolyásoltság az ittas állapotnak nem fogalmi eleme, ezért annak megítélése kapcsán kizárólag annak van jelentősége - a kiváltott hatástól függetlenül - hogy van-e a terhelt szervezetében a törvényben előírt mennyiségű alkohol. Jelen esetben - az irányadó tényállás szerint - volt.
- [26] Az e miatti felelősség azonban valóban nem objektív; a terhelt tudatának ki kell terjedni arra. A védő - tartalmilag - a Btk. 20. § (1) bekezdése szerinti büntethetőséget kizáró tévedésre hivatkozott, amikor kifejtette, hogy a terhelt az italfogyasztás óta eltelt idő, a tünetek hiánya, valamint azon tények alapján, hogy az italfogyasztás után aludt és evett is, abban a tudatban volt, hogy bár előző esete került a szervezetébe alkohol, de az már teljes egészében kiürült belőle.
- [27] Felülvizsgálat keretében valamely büntethetőséget kizáró ok - így a végszükség vagy a tévedés - hiányára vont következtetés helyessége kizárólag az irányadó tények alapulvételével vitatható (EBH 2011.2395.). Jelen esetben a jogerős ítéleti tényállásból nem tűnik ki olyan tény, ami a tévedés megállapítására alapot adott volna. Így azt sem tartalmazza a tényállás, hogy a terhelti italfogyasztás befejezése és a vezetés között olyan kirívóan hosszú idő telt volna el, ami alatt a terhelt által elfogyasztott jelentős

mennyiségű alkoholnak már ki kellett volna ürülnie a szervezetéből.

[28] A terhelt - saját elmondása szerint sem - nem volt tévedésben abban a tekintetben, hogy szervezetébe mennyi és milyen szeszes ital került. Arra pedig semmi oka nem volt, hogy azt gondolja, miszerint az már kiürült a szervezetéből; az alvás és az evés az alkohol szervezetben való lebomlását nem gyorsítja, csupán a tüneteket mérsékelheti, ami azonban - ahogy arra a Kúria már utalt - az ittas állapot megítélése kapcsán közömbös. Az igen nagy mennyiségű szeszes ital (4 liter sör és 2 liter Jägermeister likőr) elfogyasztása óta eltelt 10-12 óra után pedig teljesen természetes, hogy a terhelt szervezetében még bűncselekmény megállapítását megalapozó mennyiségű alkohol volt; a terhelt által elfogyasztott mennyiségű alkohol lebomlási ideje ennél lényegesen hosszabb. Jelen ügyben még csak „határesetről” sincs szó, amit jól érzékeltet, hogy a terhelt légalkohol-szintje még a bűncselekményi tartomány alsó határát (0,25 mg/l) is jócskán meghaladta.

[29] A bíróság tehát a jogerős ítéletében a büntető anyagi jog szabályainak betartásával állapította meg a terhelt büntetőjogi felelősségét járművezetés ittas állapotban vétségében.

[30] Az indítványt a terhelt részére az alapeljárásban kirendelt és eljáró védő készítette el. A pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a kirendelt védő részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet 7. § (6) bekezdés szerint a kirendelt védőt a felülvizsgálati eljárásban a felülvizsgálati indítvány elkészítéséért a bíróság rendelkezése szerint legalább a kirendelt ügyvédi óradíj összege, legfeljebb a kirendelt ügyvédi óradíj tízszeresének megfelelő összeg illeti meg. E rendelkezés nem korlátozódik az indítványt a Be. 655. § (4) bekezdése alapján a Kúria kirendelésére megfogalmazó védőre, következésképp megilleti az az eljárásban korábban kirendelt, felülvizsgálati indítványt előterjesztő védőt is. Ezért a Kúria a felülvizsgálati eljárásban a védő díjának összegét az általa végzett munka terjedelmével arányosan, a munkavégzés idején hatályos, Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről rendelkező 2018. évi L. törvény 64. § (4) bekezdés alapul vételével állapította meg, és annak viselésről a Be. 664. § (1) bekezdésének zárófordulata alapján rendelkezett.

Az indítvány elvi tartalma

[31] Nem állapítható meg a terhelt szándékossága a járművezetés ittas állapotban vétsége tekintetében, mert a jelentős mennyiségű alkohol elfogyasztását követően mintegy 12 órával később, alvás és étkezés után vezette a gépjárművet, az alkoholfogyasztás tüneteit pedig már nem észlelte. Ekként tudata nem terjedt ki arra, hogy szervezetében még 0,25 mg/l levegőalkohol-koncentrációnál nagyobb érték előidézésére alkalmas szeszes ital fogyasztásából származó alkohol van.

A döntés elvi tartalma

[32] Az ittas állapot törvényi meghatározásában az alkoholos befolyásoltság nem szerepel. Ekként a terhelt tudatának csak arra kell kiterjednie, hogy szervezetében szeszes ital fogyasztásából

származó alkohol van; az irányadó tényállásból pedig nem tűnik ki olyan körülmény, ami a terhelt ebben való tévedésére okot adott volna.

Záró rész

- [33] A kifejtettek alapján a Kúria - a Be. 660. § (1) bekezdés főszabálya alapján tanácsülésen, a Be. 655. § (1) bekezdés főszabálya szerinti összetételben eljárva - a megtámadott határozatokat a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályában fenntartotta.
- [34] A Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági eljárás szabályait az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A harmadfokú bíróság határozatával szemben viszont a Be. nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét, s attól eltérő rendelkezést a Be. XC. Fejezete sem tartalmaz. A végzés ellen tehát nincs helye fellebbezésnek. Felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.
- [35] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul; az említett törvényhely (7) bekezdése szerint felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2020. március 2.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Somogyi Gábor s.k.
előadó bíró, Dr. Gergye Tamás s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:
Schulz Oszkárné
tisztviselő